

המחנה אשר בשילה

יגאל שילה

המאמר ראה אור בתוך 'אברים (עורך), ארץ שומרון, ירושלים, תשל"ד, עמ' 10 - 18.

האירועים, שאירעו בזמן קיומו. בנסיון אחרון ונואש, להטות את הכף לטובת ישראל במערכה שבין הפלשתים, שישבו בשפלה ובעמק החוף, לבין הישראלים שישבו בהר, הובל ארון הברית משילה לקרב המכריע שליד אבן העזר בשפלה. שם נפל בידי הפלשתים, המנצחים בקרב (שמואל א', ד'). מותו של עלי, שבא בעקבות הבשורה הרעה על המפלה, הוא כסמל בנצחונם של הפלשתים. לאחר אירוע זה אין שמה של שילה נזכר במרכז לשבטי ההר.

כהד מרחוק לחורבנה הקשה של שילה ומרכזה הדתי, ארבע מאות שנה לאחר מכן, משמשים הדברים שנאמרו על שילה, בספר ירמיה ז': 12, 14; כ"ו 6, 9; ובתהילים ע"ה, 60. פסוקים אלה ופירושים, מעוררים את השאלה העקרונית אם יש לראות בתיאור תוצאות הקרב ליד אבן העזר, באמצע המאה ה"א לפנה"ס, עדות על חורבנו הגמור של היישוב בשילה, כפי שרוב החוקרים סברו בעבר, או שמה יש בעדות כתובה זו ללמד רק על חורבנו של המרכז הדתי מדיני, ולא על כלל היישוב שם?

ב. זיהוי האתר

נהוג לזקוף לזכותו של רובינסון (1838) את זיהויה של שילה בחרבת סילון¹. אך היה זה כבר ר' אשתורי הפרחי, אשר במאה הארבע עשרה זיהה את מקומה ותאר את סביבתה². ח'רבת סילון נמצאת בין הכפרים תורמוס עיה וקריות, ממזרח לדרך ההר הראשית, ההולכת מירושלים לשכם, בנוסף לדמיון הברור שבין השם הערבי סילון לשם העברי שילה, אין קושי בזיהויה הגיאוגרפית-היסטורית של המקום. התיאור המובא בשופטים כ"א: 19: "ויאמרו הנה חג ה' בשילה מימים ימימה אשר מצפונה לבית אל (הוא הכפר הערבי בייתין) מזרחה השמש למסילה העולה (דרך גב ההר) מבית אל שכמה ומנגב ללבונה" (אל-לובן), מרמז עליו בוודאות גמורה.

ג. החפירות הארכיאולוגיות

משלחת דנית, מן המוזיאון הלאומי בקופנהגן, בראשה הנס קייר, חפרה בשילה במשך 3 עונות קצרות בשנים 1926, 1929, 1932. במזל ביש התנהלה עבודת משלחת זו: עונות החפירה נקבעו לסוף החורף, עובדה

פירסומה העיקרי של שילה בא לה, בזכות "משכן שילה", ששכן בתוכה ובזכות שימושה כמרכז ישראלי לשבטי ישראל, שישבו בהר בית-אל ובשומרון, בתקופת ההתנחלות. בזה ייעשה ניסיון לגשר בין שני המקורות העיקריים לתולדות האתר, דהיינו: המקורות ההיסטוריים והממצא הארכיאולוגי; בייחוד במחקר הארכיאולוגי של שילה בתקופת הברזל הראשונה, שהיא תקופת ההתנחלות, ובמסקנות העולות ממנו, העשויות לעניין את חוקרי ההיסטוריה והמקרא לא פחות מאשר את הארכיאולוגים.

א. המקורות ההיסטוריים

שילה לא הוזכרה בסיפורי המקרא על כיבוש הארץ. המחנה אשר בשילה נזכר לראשונה בספר יהושע, כמרכז לאסיפת השבטים. חשיבותו ניכרת בעובדה, ששם קיים יהושע את מעמד חלוקת הארץ בגורל לשבטים הנותרים, שעדיין לא זכו בנחלה (יהושע י"ח: 1, 9, 10; י"ט: 51); שם קבע יהושע אילו הן ערי הלוויים, והנחילן למשפחות שבט לוי (יהושע כ"א). אמנם יש מן החוקרים החולקים על מידת האמינות ההיסטורית, שיש בתיאורים אלה ובקישור הדברים דווקא עם שילה, אבל אין חולקים על כך שבשילה היה המרכז לשבטי אפרים ובנימין, במשך מרבית הימים של תקופת ההתנחלות.

ראשון לכל הוא המרכז הדתי, שהיה שם ונתפרסם ביותר בימי עלי הכהן ובניו (שמואל א' א': 3); שם היו באים להקריב קרבנות (שמואל א' א': 21); ושם גדל שמואל הנביא, מנהיג שבטי ישראל לאחר ימות עלי (שמואל א' ב-ג); בסביבות שילה היו נערכות חגיגות דתיות מדי שנה בשנה (שופטים כ"א: 19; שמואל א' א': 3). שמה של שילה, היושבת במרכז נחלת שבט אפרים, נזכר רבות בקשר לשבט בנימין. למחנה אשר בשילה הובאו בנות יבש גלעד, להחיות את השבט המוכה (שופטים כ-כ"א) לאחר פעולות העונשין, כנגד שבט בנימין, על מעשה פילגש בגבעה. אירוע מפורסם אחר, הוא חטיפת בנות שילה, שהיו מחוללות בכרמים. יש הרואים במעשה זה טקס הקשור בפולחן המרכז הדתי.

סופו של היישוב בשילה הוא דרמתי לא פחות מן

1. E. Robinson, *Palästina*, Halle, Vol. III, p.306

2. אשתורי הפרחי, כפתור ופרח, הוצאת לונזן, ע' רצ"ה.

צמודים לחומה⁸, ובהם מספר רצפות בכמה מפלסים, כלי חרס וחרפושיות⁹. בגלל מיעוט הפירסומים ומשום שנעלם מאתנו חלק גדול ממכלול כלי החרס שה' קייר¹⁰ גילה שם, קשה לקבוע בבירור את זמנם בתקופת הברונזה התיכונה ב'. עד כמה שניתן לקבוע, היה קיים בשילה יישוב עשיר בתקופת הברונזה התיכונה. כפי שמתברר, לאור בדיקת כלי החרס וחרפושית אחת, נתקיים יישוב זה גם בתקופת הברונזה המאוחרת¹¹, אלא שבתקופה זו היה מוגן בחומת אבן, עבה פחות מקודמתה. כפי שנתברר משרידי החומה, אשר נחשפה בשטח הצפוני ובשטח הצפון מערבי¹², היה עוביה כ-2 מ'.

שילה בתקופת הברזל, תרומתן החשובה של החפירות בשילה היא בממצא מתקופת הברזל הראשונה שנחשף בהן. ה' קייר חשף בשטח המערבי 2 חדרים, בנויים גויל, הצמודים זה לזה, ובהם נשתמרה השכבה הישראלית לכל עובייה. שכבה זו נתגלתה בידי החופרים¹³ כשהיא הרוסה לחלוטין, מחמת שרפה עזה (לוח ד: 1). חלק מקירות המבנה וגגו התמוטטו וכיסו במפולתם שישה פיטסים גדולים, אשר עמדו סמוכים לקיר הדרומי של חדר A. פיטסים אלה¹⁴ (ציור 1) הם המפתח לקביעת זמנו של היישוב בשילה ותאריך חורבנו. בגלל נסיבות מהלך החפירה ופרסומם החסר נתונים סטרטיגרפיים, שהם הכרחיים לכל ניתוח קיראמי-סטרטיגרפי, אנו מעדיים להתייחס לממצא זה בלבד, אשר מיקומו הסטרטיגרפי והתוכנית נקבע בוודאות¹⁵.

פיטסים אלה, המאופיינים ב"שפת הצווארון" *"Collared Rim"*, נמצאו גם באתרים אחרים מתקופת הברזל הראשונה בארץ. ה' קייר הסתמך, ובצדק, על הגדרתו הכרונולוגית של אולברייט, אשר קבע כי צורת הכלים האלה ואופן ההרס, שפגע בהם, מעידים על

שמנעה עבודה סדירה; פרסומם הסופי של הממצאים לא הושלם מחמת מותו הפתאומי של מנהל המשלחת, תוך כדי החפירה ב-1932, ונתפרסם דו"ח זמני בלבד³. בשנת 1963 החליטו הדנים להביא את החומר לפרסום סופי, ולתכלית זו בא ס' הולמס נילסן לשילה וערך שם חפירת בדיקה נוספת. שותפתו להכנת הפירסום, מריה לואיז בוהל, נתקלה במהלך עיבוד החומר בקשיים מרובים. חלק גדול מן הכרטסת, פנקסי החופרים והממצא מן החפירות הקודמות - נעלם, בדרך מירושלים לקופנהגן. ב-1969 נתפרסם הדו"ח הראשון על חפירות שילה, העוסק בממצא שעד לתקופה ההלניסטית⁴.

רוב השרידים העתיקים נתגלו בתל העתיק, על גבעה סלעית בגובה 715 מ' מעל פני הים. כמה מבנים מן התקופה הביזאנטית ומן ימי הביניים עמדו לרגלי התל, בעמק שממערבו. אנשי המשלחת הדנית סבורים היו, שחלק מן המבנים שבעמק הם שרידים מן המקדש הפולחני הישראלי, אבל בזמן החפירה נתברר כי אלה הם שרידים משתי כנסיות ביזאנטיות⁵. נערכו חפירות במרכז התל ונוסף עליהם בעוד שלושה שטחים, בשיפוליו בצפון ובמערב⁶. נתברר, כי התל היה מיושב מאז תקופת הברונזה הקדומה ועד לימי הביניים המאוחרים. תושבי הכפר הערבי קריות, אשר התל מצוי בתחום אדמותיהם, מספרים, שעד לפני כ-200 שנה שימשו חורבות התל כמקום מגורים. היישוב שנתקיים במקום זמן ממושך, בעיקר מאז התקופה הביזאנטית, פגע בשרידים הקדומים, שעל פני סלע הגבעה. על ראש הגבעה נתגלו שרידים מן התקופה הרומית, מן התקופה הביזאנטית ומן הערבית.

שילה בתקופת הברונזה, אף כי ענייננו בדיון זה הוא ביישוב מתקופת הברזל - נתאר בקצרה גם את הממצאים מתקופת הברונזה. החרסים הקדומים ביותר שנמצאו על פי התל הם מתקופת הברונזה הקדומה⁷. בשלושת השטחים שבשיפולי התל, שלא נפגעו בצורה חמורה מן הבניה המאוחרת, נתגלו מבנים מתקופת הברונזה והברזל. בחפירות שבשטח הצפון-מערבי נתברר, כי היישוב מתקופת הברונזה התיכונה ב' היה מבוצר ומוקף חומת אבן שרוחבה היה כ-5 מ'. בפנים העיר נחשפו חדרים מספר,

8. שם, ע' 42-36; לוחות G, K, L.

9. שם, ע' 37, ציור 12.

10. שם, ע' 40, צילום 13. הצילום הוא העדות היחידה שנתרה לנו על שמונה קנקנים שלמים אלה מתקופת הברונזה התיכונה. מקומם כיום איננו ידוע.

11. שם, ע' 37, חרפושית אחת הוגדרה לזמן השושלת ה-18 או ה-19. דוגמאות לקראמיקה מתקופה זו ר' למשל לוחות 6: 65-63, 7: 68-75.

12. שם, לוחות G, K, L.

13. H. Kjaer, Figs. 5-6, Pi. II.

14. M. L. Buhl, Pls 15-16, XXII-XXIII, בן זמנם של כלים אלה, אך נמצא ממזרח למבנה A, מתחת לקיר רומי (H. Kjaer, Fig. 10) וקנקן 193.

15. מ' ל' בוהל דנה גם על החרסים הנוספים אשר נמצאו באותו אזור - M. L. Buhl, Pl. 14, רובם בני זמנם של פיטסים אלה וחלקם מתקופת הברזל השנייה. כיוון שמיקומם הסטרטיגרפי של חרסים אלה לא ברור, ואנו מקבלים כוודאי את המשך קיומו של היישוב בשילה, בתרופת הברזל השנייה (להלן עמ' 17) הננו מעדיפים לצמצם את הדיון על פיטסים אלה בלבד. התאריך שייקבע להם יהא ממילא גם לתאריך השכבה כולה. מתוך חדרים אלה הוצאה גם קראמיקה קדומה יותר, מתקופת הברונזה התיכונה ב' cf. H. Kjaer, Fig. 11a

3. H. Kjaer, JPOS X (1930), pp. 87-174 (=H. Kjaer) PEF Qst 1931, pp. 71-88.

4. M.L. Buhl & S Holm Nielsen, *Shiloh, The Danish Excavations at Tall Sailun, Palestine, in 1926, 1929, 1932 and 1936. The Pre-Hellenistic Remains (Publications of the National Museum, Archaeological-Historical Series Volume XII)*, National Museum of Denmark, Copenhagen, 1969 (=M. L. Buhl). ציורים 1, 1:2 והלוח - מתפרסמים ברשותה האדיבה של מ' ל' בוהל ואנו מודים לה על כך. הציורים הוכנו לפרסום זה בידי גב' עלינה פרידלנדר.

5. H. Kjaer, pp. 126-174.

6. M. L. Buhl, Map

7. שם, לוחות XX: 276, 277, XXXII: 159.

על צדקת טיעוניה. ננסה בעזרת הקבלותיה, להצביע על טעותה הטיפולוגית-כרונולוגית.

בציור 1:2 מוצג מתארו של אחד מן הפיטסים הנדונים²¹. איפיוניו הקראמיים הם כדלקמן:

1. גובה - 100-115 ס"מ.
2. קוטרו המירבי של הכלי באזור כתפיו, מעל הידיות, הוא כ-55 ס"מ.
3. קוטר השפה - כ-20 ס"מ.
4. הכלי עשוי טין גס. עוביו כ-2-3 ס"מ, במיוחד בבסיס ובשפה.
5. אפיונו העיקרי - הרכס המופיע במקום חיבור צוואר הכלי לגופו, ויוצר כעין צווארון. מכאן אף שם הלוואי לטיפוס זה - "שפת צווארון"²².

מ' ל' בוהל משווה פיטסים אלה עם קנקנים הרגילים מן המאה ה'ח' לפנה"ס, כפי שנתגלו בארץ; דוגמת אלה שמחצור, שכבות V-VI²³. בציור 2 אנו משווים שני טיפוסים אלה²⁴.

1. גובהו הממוצע של הקנקן מחצור הוא כ-50 ס"מ.
 2. קוטרו המירבי של הכלי, מתחת לכתפיו, הוא כ-35 ס"מ.
 3. קוטר צוואר הקנקן הוא כ-10 ס"מ.
 4. הכלי עשוי מטין צרוף היטב שעוביו כ"מ אחד.
 5. לפי נתונים 1 - 4 קטן הקנקן בחצי, בכל מידותיו, מאלה של הפיטס משילה. צורתו של הקנקן עגלגלה ולא מוארכת.
 6. והעיקר, קנקנים אלה אינם מטיפוס "שפת הצווארון". על צוואר הכלי, עובר רכס נוסף, לעתים בסמוך לשפה, אך איננו כדוגמת הטיפוס הנדון משילה.
- לפי השוואה זו אין כל זהות בין הפיטסים משילה לבין הקנקנים הרגילים מחצור שכבות V-VI. לפיכך אין לקבל את דעתה של מ' ל' בוהל בדבר דחיית מועד חורבנה של שילה מן המאה ה"א לפנה"ס למאה ה'ח' לפנה"ס. גם היום, ארבעים שנה לאחר פרסומו, עלינו לקבל את דעתם של ה' קייר וו' אולברייט²⁵. פיטסים אלה, בעלי "שפת צווארון" קובעים את זמנה של השכבה הישראלית בשילה למאות ה"ב - ה"א לפנה"ס.

מסקנה זו מאושרת היום בדגמים רבים מטיפוס זה, אשר נחשפו לאחרונה בשכבות יישוב מתקופת הברזל

חורבנה של שילה, שארע באמצע המאה ה"א לפנה"ס¹⁶. השילוב בין הנתון הכרונולוגי-קיראמי לבין המקורות ההיסטוריים, הביא את שני החוקרים האלה לקשור חורבן היישוב בשילה עם קרב אבן-העזר ותוצאותיו. לפי דעה זו נהרסה שילה ב-1050 לערך בידי הפלשתים, שאחר נצחונם בעמק החוף חדרו למרכזי הישוב הישראלי בהר. מסקנתם השניה של ו' אולברייט וה' קייר, אומרת כי לא נמצאו כלל ממצאים, המעידים על המשך קיומו של היישוב בתקופת הברזל השניה. קביעתם הכפולה, הן על חורבנה המוחלט של שילה והן על אי חידוש יישובה בדורות שלאחר מכן¹⁷, הפכה להיות אבן יסוד במחקר על יישובי ההר המרכזי בתקופת ההתנחלות.

ד. דיון ובקורת המסקנות של ה. קייר ומ. ל. בוהל

לאחר מלחמת ששת הימים (1967), זכו רבים מאתגר לבקר בשילה לראשונה, ונתברר להם כי קיימת באתר קיראמיקה מתקופת הברזל השניה. מ' ל' בוהל וס' הולמס-נילסן מדגישים עובדה זו בפרסומם משנת 1969, כאחד מחידושיהם העיקריים. אין ספק כי צודקים הם בהדגשת קיומן של העדויות הקראמיות בדבר המשך קיומו של היישוב בשילה בתקופת הברזל השניה¹⁸, בניגוד למסקנת ה' קייר, שהיישוב פסק לחלוטין בשנת 1050 לפנה"ס. מ' ל' בוהל מרחיקה לכת וקובעת, שכל הממצא האחר מן השכבה הישראלית אשר פורסם בידי קייר, ובמיוחד פיטסי "שפת הצווארון", שייך לתקופת הברזל השניה, לכן, לדעתה, שכבת היישוב הישראלי שנמצאה בשילה, לא נחרבה בידי הפלשתים במאה ה"א לפנה"ס, אלא בידי סרגון ב', האשורי, בסוף המאה ה'ח' לפנה"ס, בזמן חורבנה של ממלכת ישראל ושומרון¹⁹.

על נתונים אלה מתחום הארכיאולוגיה מבסס ס' הולמס-נילסן את טיעונו ההיסטוריים²⁰. לדעתו, כל הסיפור על הקרב עם הפלשתים לא היה אלא עניין סמלי בלבד לגבי שילה, ויישובה לא פסק לאחר קרב זה. לפינוי תפיסה היסטורית חדשה בעניין תולדות שילה בתקופת הברזל. תפיסה זו מבוססת, ראשית כל, על מסקנותיה הכרונולוגיות של מ' ל' בוהל, כפי שנקבעו בנייתו זמנם של ששת הפיטסים הגדולים, אשר נמצאו על ידי ה' קייר.

לדעתנו, קביעות חדשות אלה אינן נכונות ויש לנהוג זהירות רבה בקבלתן וביישומן מבחינה היסטורית. מ' ל' בוהל מביאה בפירוט את ההקבלות המצביעות, לדעתה,

21. שם, לוח 16:190.

22. דיון מפורט על טיפוס זה, סוגיו השונים ותפוצתו, ר' בעבודות המפורטות להלן, הערות 25-28.

23. M. L. Buhl, pp. 30-31, note 161 (Hazor I, Pl. 62:3; ii, Pl. 89:7-9' 23 III-IV, Pl. 186:3), pp.33-34, note 183 (Hazor III-IV, Pls 185:9; I 186:2).

24. הפיטס משילה - ד' הערה 21. הקנקן מחצור - חצור ג-ד, לוח CLXXXVI:3.

25. לעיל, הערה 16.

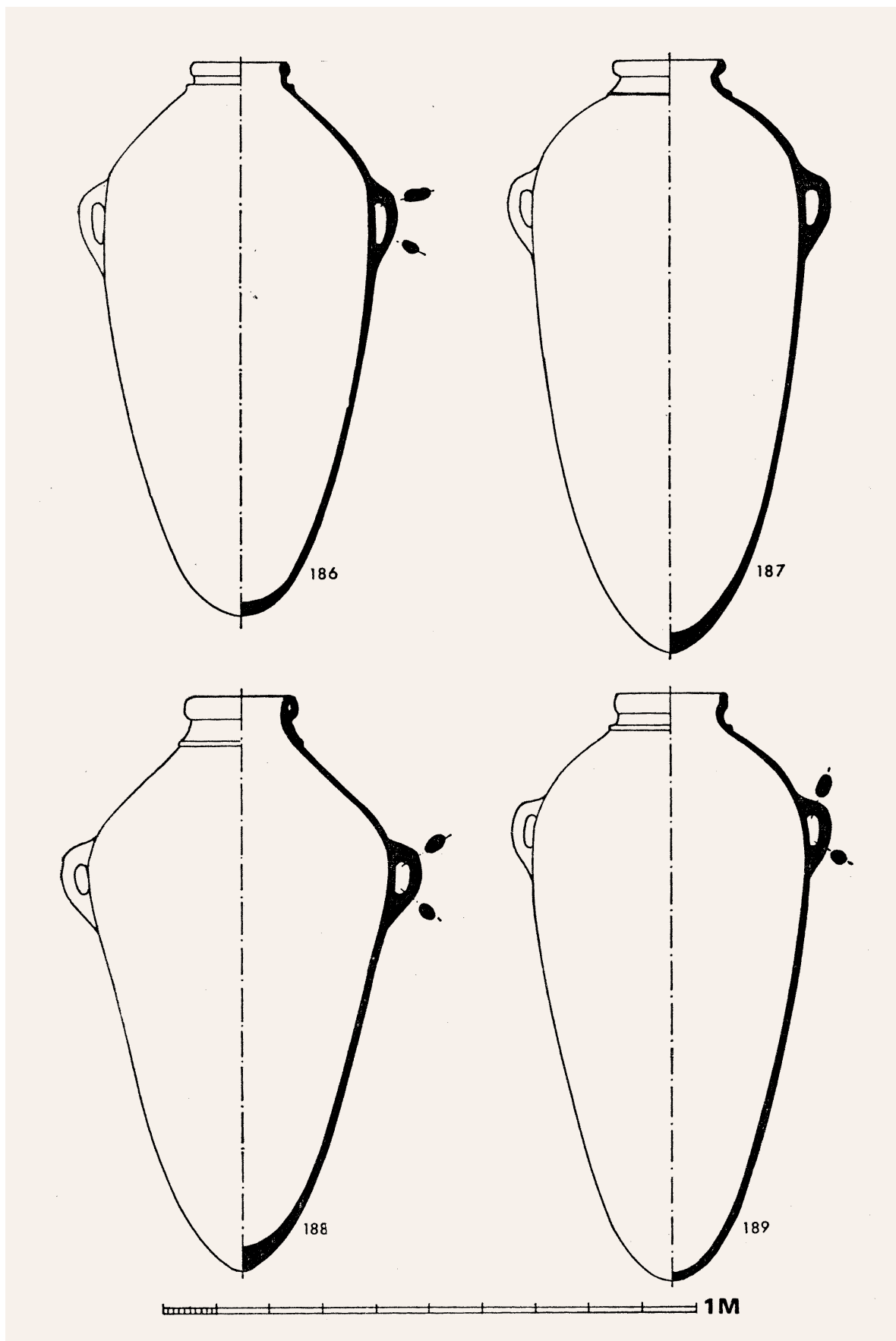
16. H. Kjaer, pp. 104-109, W. F. Albright, BASOR 35 (1929), p.4.

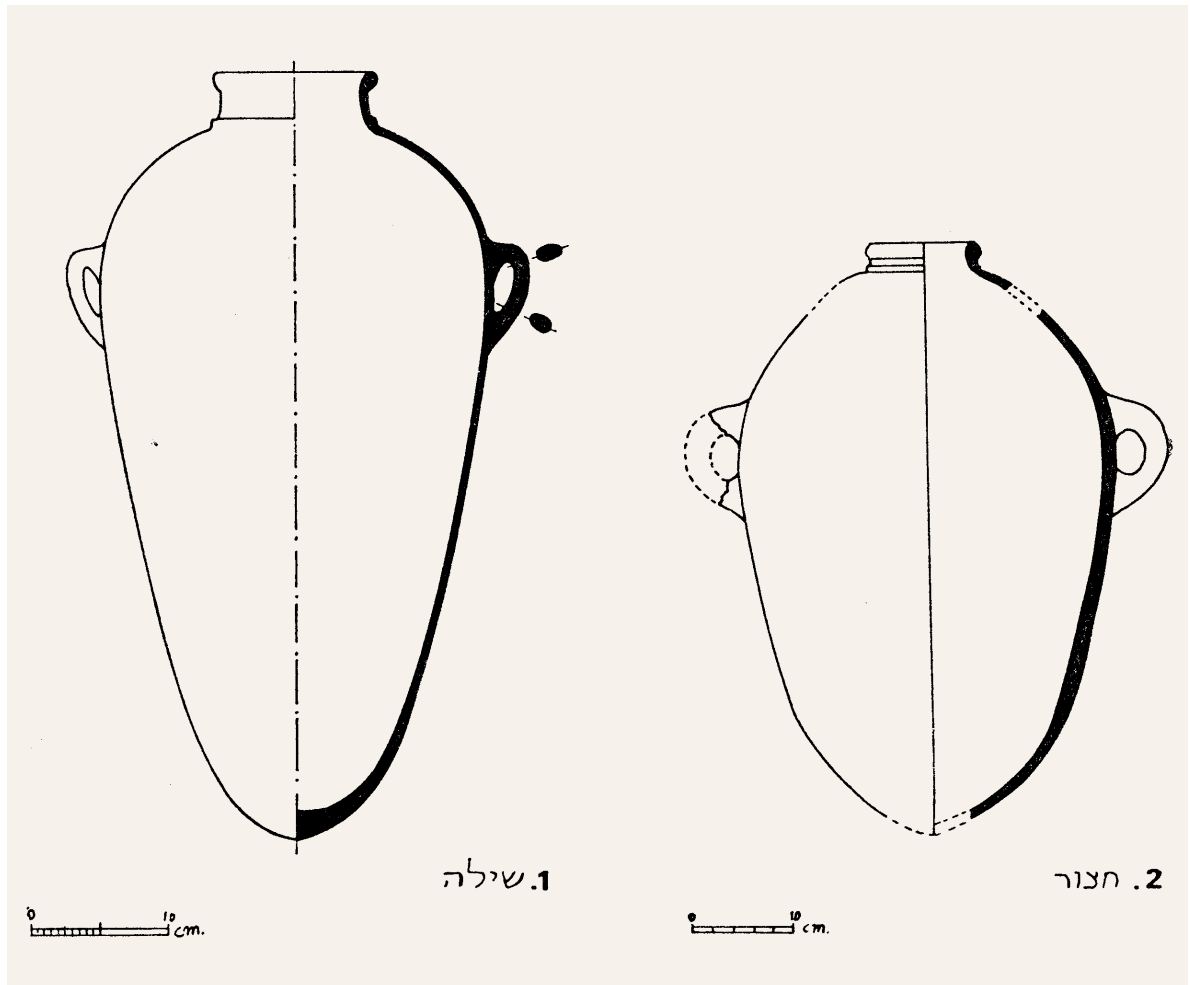
17. "After the Catastrophe about 1050 B.C., the place remained deserted for a long time, for several centuries, in fact". H. Kjaer p. 109

18. M. L. Buhl, pp. 34, 61-62. Pls. I:7, 2:12, 9:111, 18:244, 248.

19. שם, ע' 33-34; 61-62.

20. שם, ע' 58-59.

צור 2: השוואה בין פיטס משילה וקנקן משכבה VI בחצור

ב-1050 לפנה"ס³⁰. כאשר שבטי ההר שבו ונתחזקו מחדש, נדד מרכזם דרומה עד שהגיע, בסופה של תקופת ההתנחלות ובראשית תקופת הממלכה, לירושלים. מה קרה עם היישוב בשילה, בתקופת המלוכה? האם נכונה מסקנתנו השניה של ה' קייר? שהרי לדעתנו נהרסה שילה כליל, ובגלל חורבנה הקשה לא יושבה עוד. בתגובה על קביעה זו מתעוררת השאלה: האם מותר להניח כי בקעת שילה הפוריה והעשירה בקרקע חקלאית, שהיא כה יקרה באזור ההררי תהא נטושה? ודווקא בתקופה של התרבות האוכלוסין, וגידול צפיפות הבנייה ביישובים גדולים וקטנים כאחד, והרחבת תפוצתם ברחבי יהודה וישראל?

כאן אנו שבים למסקנתם השניה של מ' ל' בוהל וס' הולמס-נילסן בדבר קיום ממצא קיראמי מתקופת הברזל השניה בשילה³¹. מסייעים לנו דברי המקרא, על

הראשונה. הם נמצאו באתרים שונים: בית אל²⁶, העי²⁷, חירבת רדנה²⁸, והם מצטרפים לחומר אחר הדומה להם, אשר נמצא באתרים אחרים וכבר נתפרסם בעבר²⁹. דגמים אלה נתגלו כמכלול כלי חרס מן המאה ה"ב - והמאה ה"א לפנה"ס.

ה. סיכום

לאור מסקנות אלה, דומה שעלינו לשוב למסקנתו הראשונה והחשובה של ה' קייר הקובעת, שהשכבה הישראלית, שנחפרה בשילה היא מן המאה ה"ב והמאה ה"א לפנה"ס. המרכז הדתי של ברית השבטים בשילה נהרס ונשרף באש, כפי הנראה לאחר התבוסה הישראלית במערכה המכרעת עם הפלשתים - בקרב אבן-עזר,

26. J. L. Kelso. *AASOR* XXXIX (1968), p. 63 Pl.56

27. J. A. Callaway, *BASOR* 196 (1969), pp. 8-9, Fig. 5

28. J. A. Callaway & R. E. Cooley, *BASOR* 201 (1971), pp. 11-12

29. ר' פירוט אצל ר' עמירן, הקראמיקה הקדומה של ארץ ישראל, ירושלים, תשכ"ג, ע' 282, לוח 77.

30. ב' מזר (עורך), היסטוריה של עם ישראל, כרך שני, תל-אביב, תשכ"ז, ע' 241.

31. לעיל, ע' 10, הערה 18.

תושבי המקום, יהודים, נוצרים ומוסלמים, שמרו בזכרונם במשך דורות רבים, מאז ימי הבית הראשון ועד לימי הביניים, את תקופת "המחנה אשר בשילה". בכל התקופות המשיכו עולי רגל לבקר את חורבות שילה³². במהלך הדורות אף הוקמו שם מבנים מקודשים לשלוש הדתות³³. בפי הערבים נקראת בקעת שילה בשני שמות: מרג' אל עיד - בקעת החג, ומרג' אל בנת - בקעת הבנות. והרי לפנינו גילגולו של זכר אירוע היסטורי רחוק, הקבוע בתודעתם של יושבי המקום, מבלי לדעת את מקורו. דומה שיש לחפש את ראשיתם של שמות אלה בסיפור המקראי המפורסם על הבנות - בנות שילה, המחוללות בחג, בכרמים שסביב למחנה אשר בשילה.

32. ב'צ' לוריא, אל שילה, הטבע והארץ, ד' (תרצ"ו), ע' 9-1. י' ברסלבסקי, לחקר ארצנו, עבר ושרידים, תל-אביב, תשי"ד, ע' 132-133, 299-303.

33. ר' תיאור הכנסיות הביזאנטיות והמבנים המוסלמים, H. Kjaer, pp. 126-174 על ג'מע א-סייתי, שייתכן ולכתחילה היה מבנה זכרון יהודי, ר' לעיל, הערה 32.

אשת ירבעם הראשון (סוף המאה ה' לפנה"ס) שהלכה לביתו של הנביא אחיה אשר בשילה (מלכים א' י"ד; 4-2) והסיפור על הימים הקשים, שבאו מיד לאחר חורבן הבית הראשון, לאחר הירצחו של גדליה במצפה, כאשר משלחות של אבלים משכם שומרון ושילה עולות לירושלים (ירמיהו מ"א, 5).

משילוב מסקנות הממצא הארכיאולוגי והעדויות המקראיות מצטיירת התמונה על תולדות שילה כדלקמן: השכבה הישראלית שנתגלתה באתר זה, על כל ממצאיה, נחרבה בשרפה, במאה ה"א לפנה"ס. ארון הברית נלקח בשבי, ושילה פסקה מלשמש מרכז דתי ובין-שבטי. תיאור נטישת המשכן בשילה (תהילים ע"ח, 60) ודברי ירמיהו, נבואתו על חורבן המקדש בירושלים, שהוא מביא לו למשל, ארבע פעמים, את חורבן המשכן בשילה (ירמיהו ז' 12, 14; כ"ו 6, 9), כל אלה מעידים על חורבן המרכז הדתי הבין-שבטי שהיה בשילה. אך היישוב המשיך להתקיים שם גם לאחר חורבן המשכן, בתקופת הברזל II, וגורלו דמה לגורל שאר יישובי ממלכת ישראל בחבל ארץ זה, שנהרסו בזמן כיבוש הארץ בידי האשורים ב-721 לפנה"ס. עדות ארכיאולוגית על קיומו של היישוב בשילה בתקופת הברזל השניה, מצויה בידינו מתחום הממצא הקיראמי בלבד.

